

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพลศึกษามีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัย และกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย สมัยก่อนการพลศึกษามีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของมนุษย์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การทำมาหากินในชีวิตประจำวัน การต่อสู้กับศัตรูคนต่างเผ่า การต่อสู้กับสัตว์ร้าย เป็นต้น ต่อมาลักษณะของวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการพลศึกษาได้เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนได้เน้นให้นักเรียน ได้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน คือทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม และน้ำใจเพียบพร้อม ที่จะเป็สมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข

ในการพัฒนาประเทศชาตินั้นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งก็คือ ประชากรจะต้องมีคุณภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ดังที่ประทีน ศรีพรหม กล่าวว่ "กำลังคนมีความสำคัญมากในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมขนาดเล็กหรือใหญ่ มาก เช่น การพัฒนาประเทศ ก็ตาม เพราะแม้จะมีปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ทุน การจัดการวัสดุ เครื่องมืออย่างเพียงพอในการดำเนินงาน แต่ถ้าขาดกำลังคนที่มีคุณภาพเสียแล้วกิจกรรมนั้น ๆ ก็ประสบความสำเร็จได้ยาก"¹ แต่ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพนั้นมื่อองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน และ "สิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพก็คือ การศึกษา"² เพราะ

¹ประทีน ศรีพรหม, "ครูกับความต้องการกำลังคน, ครูปริทัศน์ 10(ตุลาคม 2524): 30

²Harbison Frederick and Charles A. Myers, Educational Manpower and Education Growth, (New York : McGraw-Hill Book Co., 1964), p.2.

การศึกษาเป็นวิธีการพัฒนากำลังคนที่เหมาะสม และได้ผลอย่างชัดเจน ในขณะเดียวกัน "การพลศึกษาก็เป็นการศึกษาแขนงหนึ่งที่ช่วยนักเรียนมีการเจริญงอกงาม และมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมที่ได้เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้"¹

ปัจจุบันบทบาทของการพลศึกษาในโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2520 ได้จัดให้ "พลศึกษา" เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียน และจัดเป็นวิชาบังคับในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังที่ วิทยุโทษ สาทร กล่าวไว้ว่า

"การจัดด้านพลศึกษานั้น ได้รับความสำคัญอย่างมาก คือแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาทุกระดับ โดยนักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องเรียนพลศึกษาทุกคน อย่างน้อยจำนวนหนึ่งในทุกระดับโรงเรียน หรือสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีสิ่งแวดลอม อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ และกิจกรรมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ทุกคน ได้พัฒนา กล้ามเนื้อ สุขภาพ อนามัย และได้ใช้เวลาว่างด้วยการพักผ่อนหย่อนใจที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ให้มีการพัฒนา วัฒนธรรม ศิลธรรม จรรยา มารยาท ความประพฤติ และความรักในสันติภาพไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง

ในการจัดการศึกษานั้น ผู้บริหารการพลศึกษา ทั้งระดับชาติและระดับโรงเรียน จึงควรเป็นผู้ที่มีความรอบรู้อย่างแท้จริงในกิจกรรมเฉพาะสาขาวิชาพลศึกษา เพื่อที่จะบริหารการพลศึกษาให้บรรลุตามปรัชญาของการพลศึกษา"²

¹ วรศักดิ์ เพียรชอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 2.

² วิทยุโทษ สาทร, หลักการกีฬา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 336 - 339.

ในการจัดการพลศึกษาในโรงเรียนจำเป็นต้องมีกิจกรรมหลายอย่างด้วยกัน เพื่อให้ นักเรียนได้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะ ที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ด้านนโยบายข้อที่ 11 ก็ได้กล่าวว่า "จัดและส่งเสริมนันทนาการ การกีฬา ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนและประชาชนมีสุขภาพพลานามัย ที่สมบูรณ์และมีน้ำใจนักกีฬา"¹ นอกจากนี้ บุษเชอร์ (Ducher) ยังได้เสนอไว้ว่า "โปรแกรม พลศึกษาในโรงเรียนควรประกอบไปด้วยโปรแกรมต่อไปนี้ คือ

1. โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. โปรแกรมการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
3. โปรแกรมการจัดการแข่งขันกีฬานอกและระหว่างสถาบัน
4. โปรแกรมการจัดกิจกรรม นันทนาการ
5. โปรแกรมการจัดกิจกรรมบรรดิกการทางพลศึกษา"²

จากที่กล่าวมานี้จึงเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษามีบทบาทที่สำคัญยิ่ง และจำเป็นที่จะต้องให้อยู่ในระบบการศึกษาทุกระดับชั้น โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งกำลังเป็นเยาวชนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง หากได้มีการจัดการพลศึกษาในโรงเรียนให้สมบูรณ์แล้วจะทำให้เยาวชนเหล่านั้นมีคุณภาพเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังที่แผนพัฒนาเยาวชนระยะยาวได้กล่าวไว้ว่า "เยาวชนจะศึกษาไม่ได้ประกอบอาชีพไม่ได้ และเป็นพลเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมไม่ได้ร่างกายไม่แข็งแรงสมบูรณ์ และสุขภาพจิตไม่ดี"³

สำหรับวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นวิทยาลัยของรัฐบาล สังกัดกรมศิลปากร กระทรวง

¹ สำนักราชบัณฑิตยสถาน, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2525). หน้า 22.

² Charles A. Ducher, Administration of Health and Physical Education Program, 6d ed. Including Athletics (St. Louis : The C.V. Mosby Co., 1975), P. 64.

³ สำนักราชบัณฑิตยสถาน, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว (กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสำนักพิมพ์, 2524), หน้า 0 - 14.

ศึกษาธิการ เปิดการเรียนการสอน 4 ระดับด้วยกัน คือ

1. ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น (เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น)
2. ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง (เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)
3. ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง (เทียบเท่าระดับอนุปริญญา)
4. ระดับปริญญาตรี

ในการเรียนการสอนวิทยาลัยนาฏศิลป์จะใช้หลักสูตรของตนเองโดยเฉพาะ เรียกว่า "หลักสูตรวิทยาลัยนาฏศิลป์" (ชั้นต้น ชั้นกลาง ชั้นสูง และปริญญาตรี ตามลำดับ) แต่สำหรับในหมวดวิชาสามัญทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก เช่น หมวดพลานามัย จะใช้หลักสูตรเดียวกันกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 เหมือนกับโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ทุกประการ¹

ปัจจุบันวิทยาลัยนาฏศิลป์ มีทั้งหมด 10 แห่ง คือ

1. วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร
2. วิทยาลัยนาฏศิลป์ เชียงใหม่
3. วิทยาลัยนาฏศิลป์ สุโขทัย
4. วิทยาลัยนาฏศิลป์ อ่างทอง
5. วิทยาลัยนาฏศิลป์ ร้อยเอ็ด
6. วิทยาลัยนาฏศิลป์ กาฬสินธุ์
7. วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช
8. วิทยาลัยนาฏศิลป์ ลพบุรี
9. วิทยาลัยนาฏศิลป์ จันทบุรี
10. วิทยาลัยนาฏศิลป์ พัทลุง

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, หลักสูตรวิทยาลัยนาฏศิลป์ชั้นกลาง (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526), หน้า 1.

สำหรับระดับปริญญาตรี มีเปิดสอนแห่งเดียวคือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร นอกนั้นเปิดถึงระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง

การจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาทั้ง 5 โปรแกรม ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นั้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การพลศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์สมบูรณ์ แต่วิธีการจัดและการดำเนินการ ย่อมจะต้องมีปัญหาเกิดขึ้น เช่น ความไม่เข้าใจของผู้ปกครอง และชุมชน การไม่สนับสนุนของผู้บริหาร การขาดอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัด เป็นต้น การศึกษาให้เข้าใจถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้น มีส่วนทำให้การพลศึกษาเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพราะการจัดโปรแกรมพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่ ย่อมจะเป็นพื้นฐานทางพลศึกษาที่มั่นคง ก่อให้เกิดผลดีแก่ทุก ๆ ฝ่ายไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารของวิทยาลัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารครูพลศึกษา และนักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา เพื่อที่จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการพลศึกษาในการปรับปรุงการพลศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษา และนักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับปัญหาการจัด และดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา โดยศึกษาเฉพาะในระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น และระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง (ซึ่งเทียบเท่ากับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามลำดับ) ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศทั้ง 10 แห่ง

ความจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากผู้บริหาร ครูพลศึกษา และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในค่านิยมทางการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาแตกต่างกัน อาจทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้

ขอขอบคุณ

ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหาร ครูพลศึกษา และนักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ให้คำตอบที่เชื่อถือได้และตรงกับความเป็นจริงทั้งหมด

คำจำกัดความของการวิจัย

วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้งหมด 10 แห่ง ที่สังกัดกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น และระดับนาฏศิลป์ขั้นกลาง ซึ่งเทียบเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ

โปรแกรมพลศึกษา หมายถึง โครงการพลศึกษา 5 โครงการที่จัดให้แก่ นักเรียน คือ โครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน โครงการจัดการแข่งขันกีฬภายใน โครงการจัดการแข่งขันกีฬานอกและระหว่างสถาบัน โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการ และโครงการจัดกิจกรรมบรรณาการทางพลศึกษา

1. โครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามหลักสูตรกำหนดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะกิจกรรมต่าง ๆ ทางพลศึกษา
2. โครงการจัดการแข่งขันกีฬภายใน หมายถึง การจัดกิจกรรมพลศึกษา เพื่อแข่งขันในวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมและให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา

3. โครงการจัดการแข่งขันกีฬากายนอกและระหว่างสถาบัน หมายถึง การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบันต่อสถาบัน หรือการแข่งขันกีฬาที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนจัดขึ้น

4. โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งในด้านการออกกำลังกาย และการหาความสนุกสนานรื่นเริงหลังจากเวลาเรียนตามปกติ

5. โครงการการจัดกิจกรรมบรรณาการทางพลศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมสำหรับส่งเสริมเด็กนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนปกติได้ เช่น ความพิการของแขน, ขามีโรคประจำตัว มีสมรรถภาพทางกายต่ำ และมีทักษะกีฬาต่ำ เป็นต้น เพื่อให้เด็กเหล่านั้นได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษา และพัฒนาตามความเหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ทราบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักเรียนในวิทยานาฏศิลป์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา

ซึ่งจะเป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับผู้บริหารของวิทยาลัย และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในการแก้ไข ปรับปรุง และจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย